

A felső-Volga-vidéki voloszovói régészeti műveltség kora. Korábban úgy vélték, hogy a Káma–Volga vidékéről vándoroltak nyugatra, a legújabb kutatások azonban arra mutatnak, hogy e műveltség a Felső-Volga vidékén alakult ki s innen terjedt kelet felé. A néptörténeti kutatásokból csupán az tűnik egyértelműnek, hogy a voloszovóit követő bronzkori kultúrákat (csirkovói, -pozdnja-kovói, kazányi) minden bizonnyal a volga–kámai finnugorság elődei hozták létre. -Későbbi emlékei megtalálhatóak a Volga mindkét partján, egészen a Káma torkolatvidékéig. Korai, kialakulási fázisát (3000–2500) protovoloszovói korszaknak nevezi a szakirodalom. A népesség döntően természeti gazdálkodással foglalkozott (halászat, vadászat, gyűjtögetés), kiváló minőségű, retusált és csiszolt kőeszközöket, kőből formált ember- és állatalakokat készített, Kr. e. 2000 táján azonban nyomát találjuk a primitív földművelésnek és a fémművéségnek (öntőtégelyek, réztárgyak).